

Plágium

Kopeczky László

A bíró az újságban nem találta a novellát.

— Középe táján... — motyogta az író.

— Tizenhatodik oldal, alul — utasította fölényes mosollyal a felperes nyergesmester.

— Ez itt?

Az író közelebb lépett. Megnézte. Bólintott.

— Elhagyatva, az a címe — oszlatta el a fennmaradó kétségeket a nyergesmester.

A bíró szája halkán mozgott. A novella ügyet most „elpillanatolta”, mert az Apró érdekességek hazánkból című rovat egyik cikke ragadta meg figyelmét. Intett a várakozóknak: — Mindjárt...

Farkas támadott meg két vukotiçi gazdát. Éppen a piacra igyekeztek, báránykát vezetve szíjvégen. A megtámadottak közül az egyik elfutott, a másik a közelben lévő szilvafára mászott. A farkas a bárányra vetette magát. Ebben a pillanatban lövés dördült, s a gazda holtan bukott le a fáról.

Ötvenezet dinárért vett magának feleséget — csábította a következő cím, de felülkerekedett benne a hivatalbéli lelkiismeret. Gépirónője elé tolta a lapot:

— Olvassa!

Lilike a vajaskifli maradékot piciny fiókjába csúsztatta. Rákönyökölt az újságra. Megköszöri torkát:

— ... Elhagyatva...

Halkan peregték a szók krémes puha szájáról. Láthatatlan púder-szemcsék táncoltak orra körül. A nyergesmester elégedetten bökte oldalba első számú tanúját, a kövér jegyszedőnőt.

A bíró fél fülére könyökölt, és azon gondolkozott, ki löhette le a fára mászó atyafit. — Egy első világháborúból idetévedt golyó — ez volna a leegyszerűsített bírósági eljárás. Vádlott: Az Emberiség. Tárgyalás — elnapolva. Az író hangja riasztotta fel.

— Attitűd, nem átütöd.

Lilike sértődötten vonta meg a vállát, és beolvasott a könyöke alá.

— ... szeretsz szeretlek akkor szökjünk meg jó de mit szól majd atyám válassz ő vagy én veled a világ végére és mégis ...

Lélegzetet sem vett. Mintha selyem pántlikák kötötték volna a szóhoz a szót. Az író úgy kapkodta a fülét az elzúgó szavak után, mintha ezer őszi muslinca közt lámpaholdas éjen keresne egy igazit, amely másképp zümmög, mint a többi.

A nyergesmester kabátját hátulról meghúzta második tanúja, a leszerelt tűzoltó, civilben jegyüzér.

— Nem mondtad, hogy ilyen hosszú lesz! — Majd kísérőjéhez, a piros kabátos, tornacipős hölgyhöz fordult: — Várni kell — súgta.

Az írónak is volna egy tanúja. Olivér, a költő. De, úgy látszik, elaludt.

„Apa — biztatta még tegnap is —, ne állj össze ezekkel vitatkozni. Vágj a pofájukba, és kész. Biztosan ott leszek, ha mondom. Most hazamegyek, szétszedem a vekkert, aztán villámtempóban összedobom. Reggelre csörgési rohamai lesznek. Mi az, hogy csörgési! Még a kávémat is megfőzi!”

Lilike elhallgatott. Felkapta a fejét. Ijedten nézett az íróra.

— Jaj! Mi lesz?

Az író egyik lábáról a másikra nehezedett.

— Nem tehettem, kérem, mást... ha az ember úgy érzi...

— Úgy érzi, úgy érzi! — dohogott a nyergesmester. — Maga, fiatal barátom, nem érzett semmit. Magának korábban kellene felkelnie ahhoz, hogy érezzen valamit... Hanem én, kedves nagysád... Maris, mondd meg a... ööö...

— Kisasszony, még kisasszony vagyok.

— ... a kisasszonynak, hogy mit éreztem én akkor. No, mondd!

— Bizony — helyeselt a jegyszedő mély meggyőződéssel.

A jegyüzér alumínium pénzét csörgetett markában.

— Rossz volt ránézni!

— Sok van még? — vakaródzott könyökvédője alatt a bíró.

— Most jön az, hogy egyedül marad — magyarázta szolgálatkészen az író.

— Igen, igen — bólogatott Lilike. — Ott állt az örvénylő habokat nézve...

Ötvenezer dinár. Két havi fizetés. Nem mondom. Leértékelt nő lehetett az — ereszkedett vissza gondolataiba a bíró.

„Hogy adja, bácsi?

Ötvenezer.

Negyvenért. Lehet?

Nekem is többen van. Vigye
el, no. Ne nézzen arra a ron-
gyos tizezerre. Még csak ez
az egy van. Hadd mehessek háza.
Messze lakom.
Jó, jó, de előbb körülnézek.
Nem akadok meg mindjárt az
első árusnál.
Garantált...
Szép, szép, bácsikám, de én
olyat szeretnék, akinek hátul
... meg elől..."

Felkapta a fejét.

— Lilike! Sir?

És a piros kabátos hölgy is a szemét törölgette.

— Nem kellett volna — szipogta. — A nő szerette...

— Szerette, szerette — morfondírozott a jegyzér. — Jaj, hogy
az apuka meg ne tudja. Ti csak bögni tudtok, s nem akkor beszéltek,
mikor kell, de azután sokat.

— Ne sértegesse a hölgyeket — dörögte a bíró. — A nőket tisztelni kell!

— Jó — mondta a jegyzér bizonytalanul, és megcsodálta az igazságszótó emelkedett arckifejezését. — Csak aztán, hé, abból a tiszteletből valami apró vissza is jár...

A jegyszédőnő úgy rázta meg, hogy az aprópénz magától csörgött már markában.

— Neked sosem elég a tiszteletből. — Fülébe ordított. — Mi kéne még?

Lilike összehajtogatta az újságot, és újból elővette a maradék kiflivéget.

— Nos hát — kezdte a bíró, feljebb rántva karvédójét. — Itt hallottuk az inkriminált írást. Ismételje el panaszát — fordult a nyergesmesterhez.

— Kérem, én tizenkét éves korom óta komolyan foglalkozom irodalommal. Tessék!

Zsebéből újságkivágásokat húzott elő.

— Szerkesztői üzenetek. Jelige: *Nárcisz*. Tessék. Ez én vagyok:

Sokat kell fejlődnie. Kérjük, a jövőben úgy írjon, hogy el is tudjuk olvasni.

Fikusz. Nagy-Csát. (Ez is én vagyok.)

Magára is vonatkozik a három héttel ezelőtti véleményünk.

Aztán meg ez itt: *Porcfű*. N. 104.

*A novelláért mi fizetünk,
s nem magának kell fizet-
nie. Bár ha fizetne se tud-
nánk közölni.*

A bíró legyintett.

— Ugyan kérem! Ez nem bizonyít semmit.

— Neem? Magának semmit sem bizonyít, ha az ember megjelenik a Szerkesztői üzenetekben? — A jegyszédőnőhöz fordult: — Gyere haza, Mariskám. Itt ma nekünk nem szolgáltatnak igazságot. A bíró úr talán még azt sem hiszi el, hogy én vagyok a Fikusz.

— De igen. Mért ne hinném?

A nyergesmester odament a bíróhoz, hálásan megrázta a kezét. — Nahát akkor tudja meg, hogy az a lány, aki az apjától félt: az Mariska. A fiú, aki a kútba ugrott: az vagyok én! Kérem, én a művészetemet megvédem. Ha kell, a Legfelsőbb Biróságig megyek! Ez az éhenkórász megkaparintotta a bevétel-kiadás füzetemet...

— A bevétel-kiadás füzetet?

— Igen, mert tetszünk tudni, az a füzet hátulról visszafelé tele van írva, majdnem fedőlaptól fedőlapig, tudja, bíró úr, nagyon kevés a bevétel és kiadás. Oda, abba a füzetbe bejáratos volt, aki csak akart. Ez a tyúktolvaj firkász...

— Maga nyomta a kezembe — védekezett az író.

— Hogy olvassa, de nem hogy írja! — torkolta le a nyergesmester.

— Így volt? — kérdezte a bíró szigorú hangon.

— Hát — motyogta pirulva az író —, Shakespeare se maga jött rá a Rómeó Júliára.

A bíró megvakarta fejét.

— Nézzék. Én azt ajánlom: egyezzenek ki. Magának nem volt ötlete, író úr, maga meg, nyergesmester uram, úgysem tudta volna olvashatóan megírni.

— De a Szerkesztői üzenetek... — tiltakozott a nyergesmester.

A bíró nagyot nyelt.

— Osszák el a honoráriumot és...

— Azt nem lehet — tiltakozott most már az író is.

— Már mért ne lehetne — kapaszkodott a dicsőség innenső oldalába a nyergesmester.

— Elköltöttem.

Csend lett.

Hümmögve bámultak egymásra.

A tornacipős hölgy nagyot sóhajtott:

— Csak azt a szerencsétlent sajnálom, hogy kútba vesztette magát.